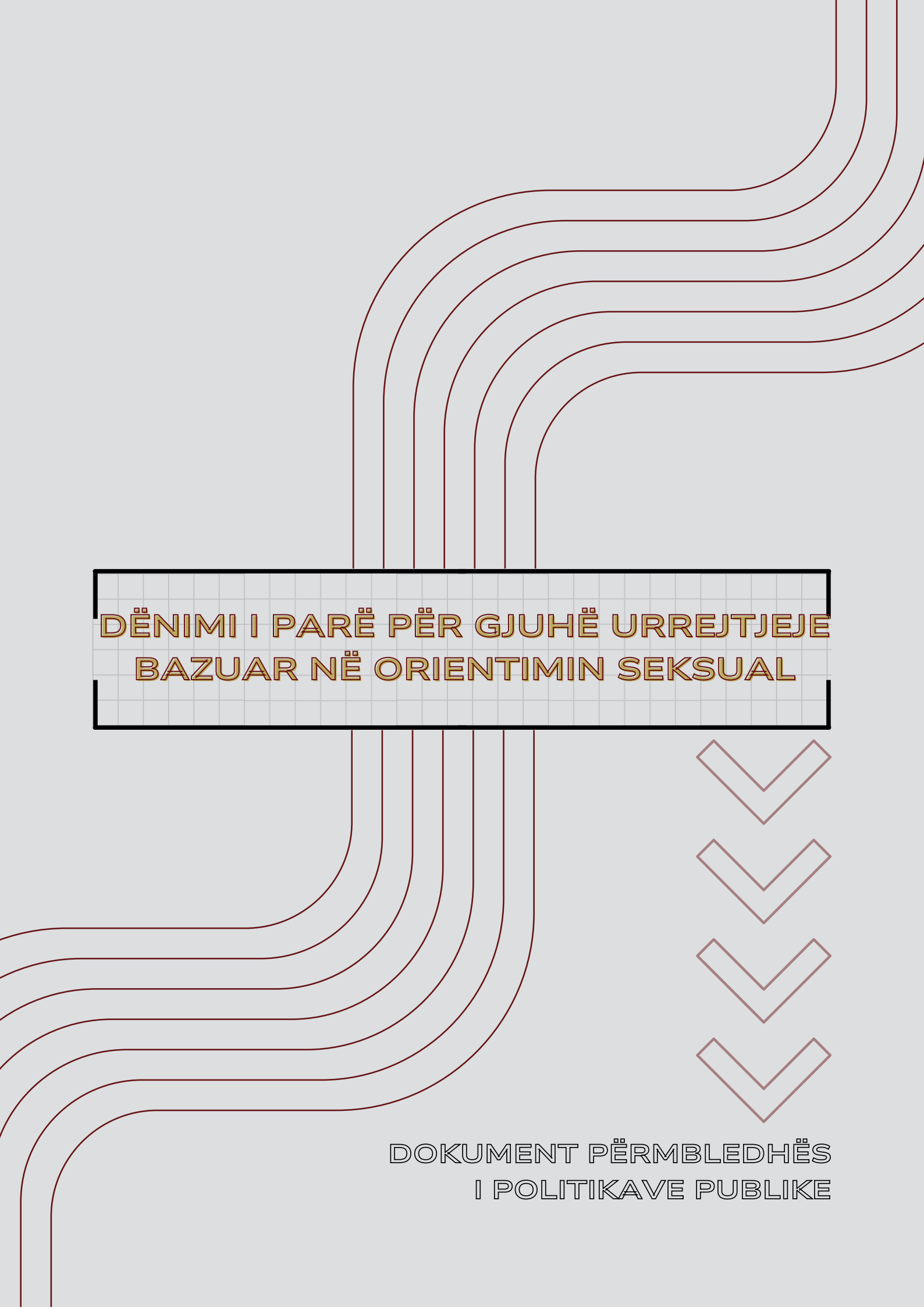

DËNIMI I PARË PËR GJUHË URREJTJEJE BAZUAR NË ORIENTIMIN SEKSUAL

DOKUMENT PËRMBLEDHËS
I POLITIKAVE PUBLIKE

Dokument përmbledhës i politikave publike

Dënimi i parë për gjuhë urrejtjeje bazuar në orientimin seksual

Komiteti i Helsinkit për të Drejtat e Njeriut

Shkup

Maj, 2024

This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of the Helsinki Committee for Human Rights Skopje and do not necessarily reflect the views of the European Union.

Funded by
the European Union

Зајакнување на националните
заштитни механизми против
говор на омраза

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ
ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА

PËRMBLEDHJE

Në vitin 2024, u vu re përparim i konsiderueshëm në reagimin institucional dhe gjyqësor ndaj krimeve të urrejtjes dhe diskriminimit bazuar në orientimin seksual. Përmes monitorimit të rasteve, analizës së praktikës gjyqësore dhe bashkëpunimit të vazhdueshëm midis prokurorive dhe shoqërisë civile, u identifikuan trendet, sfidat dhe rekomandimet kryesore për përmirësimin e mëtejshëm të sistemit të mbrojtjes së të drejtave të njeriut.

PYETJE KYÇE:

- Për herë të parë në Maqedoninë e Veriut, u dha një dënim për gjuhë urrejtjeje bazuar në orientimin seksual, duke e shpallur autorin fajtor për përhapjen e materialeve raciste dhe ksenofobike nëpërmjet një sistemi kompjuterik.
 - Vendimi i referohet në mënyrë të qartë standardeve ndërkombëtare, duke përfshirë rastet nga Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, Protokolli për Krimin Kibernetik dhe Vendimi Kornizë i BE-së.
 - Një prokuror publik është emëruar në Prokurorinë Publike të Shkupit për të monitoruar rastet që lidhen me gjuhën e urrejtjes dhe diskriminimin, duke përfaqësuar një hap sistematik drejt angazhimit institucional dhe specializimit të përmirësuar.
 - U zhvilluan trajnime për përfaqësuesit institucionalë, gazetarët dhe aktivistët e shoqërisë civile mbi njohjen, dokumentimin dhe raportimin e gjuhës së urrejtjes.
-

Vendimi i Gjykatës

Gjykata Themelore në Negotinë, si gjykatë penale kompetente e shkallës së parë, duke vendosur mbi një kërkesë për aktakuzë nga Prokuroria Themelore Publike e Kavadarit, dhe mbi një kallëzim penal nga Qendra Queer, kundër personit S.M. nga komuna e Demir Kapisë, për veprën penale "shpërndarje e materialit racist dhe ksenofobik përmes një sistemi kompjuterik" sipas nenit 394-g, paragrafi 1 i Kodit Penal, më 15 mars 2024, mori një vendim se i pandehuri ishte fajtor për veprën penale për të cilën ngarkohej. Pas përsëritjes së procedurës për shkak të një vendimi të gjykatës së apelit dhe kthimit për rigjykim, gjykata e shkallës së parë përsëri mori një vendim fajësie kundër të pandehurit.

I pandehuri, në korrik 2023, në rrjetin social Facebook nën postimin e ndarë

përmbajtje mediatike ka shkruar dy komente me gjuhë urrejtjeje shqetësuese ndaj komunitetit LGBTI+, në të cilat bën thirrje për dhunë kundër këtij grupi të marginalizuar.

Kështu, i pandehuri kreu një vepër penale "shpërndarje të materialit racist dhe ksenofobik përmes një sistemi kompjuterik" sipas nenit 394-g, paragrafi 1 i Kodit Penal, kështu që gjykata vendosi një masë alternative - dënim me kusht, një dënim me burg prej tre muajsh. Dënimi i vendosur me burg nuk do të ekzekutohet nëse i pandehuri nuk kryen një vepër tjetër penale brenda një viti pasi vendimi të marrë formë të prerë.

Ky është dënimi i parë në praktikën gjyqësore të Maqedonisë që sanksionon gjuhën e urrejtjes bazuar në orientimin seksual, megjithëse që nga shkurti i vitit 2014, me ndryshimet dhe plotësimet në Kodin Penal,

Gjuha e urrejtjes është klasifikuar si vepër penale, dhe për këtë arsye gjuha e urrejtjes dhe përhapja e materialeve nëpërmjet internetit që promovojnë ose nxisin urrejtje, diskriminim ose dhunë, kundër çdo personi ose grupi, mbi çdo bazë diskriminuuese, janë të ndaluara dhe të ndëshkueshme. Sipas nenit 394-g paragrafi 1 të Kodit Penal, për përhapjen e materialeve raciste dhe ksenofobike nëpërmjet një sistemi kompjuterik, parashikohet një dënim me burgim nga një deri në pesë vjet për këdo që shkakton ose nxit urrejtje, përçarje ose intolerancë, mbi çdo bazë diskriminuuese, duke përfshirë edhe në bazë të përkatësisë në një grup të marginalizuar.

Prokuror Publik i Emëruar

Kryeprokurori Publik i Zyrës së Prokurorit Publik të Shkupit ka marrë vendim për emërimin e një prokurori publik nga Zyra e Prokurorit Publik të Shkupit, i cili do të jetë përgjegjës për monitorimin e trajtimit të rasteve të krimeve të urrejtjes dhe diskriminimit, njoftoi Zyra e Prokurorit Publik të Shkupit. Emërimi i Prokurores Publike Emilija Mizo Dimkov është me iniciativë të shoqatës Queer Center, e cila po inicion formimin e një rrjeti organizatash joqeveritare për bashkëpunim më të ngushtë midis sektorit civil dhe zyrës së prokurorit publik në trajtimin e rasteve të krimeve të urrejtjes dhe diskriminimit, për të cilat është njoftuar edhe mbështetje nga Këshilli i Evropës.

Prokurori publik i emëruar nga Zyra e Prokurorit Publik të Shkupit do të ketë autoritetin për të monitoruar procedurat në raste dhe për të vendosur kontakt me ankuesit dhe me organizatat joqeveritare që përfaqësojnë interesat e personave që paraqiten si palë të dëmtuara në raste. Kjo është hera e parë që Zyra e Prokurorit Publik të Shkupit ka emëruar një prokuror i cili do të ketë kompetenca të tilla në trajtimin e krimeve të urrejtjes dhe përpunimin e tyre në sistemin e drejtësisë penale.

Sfidat kryesore

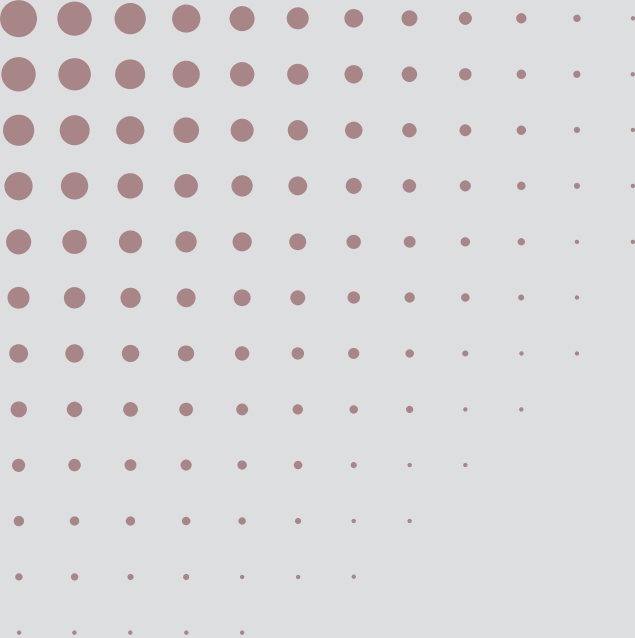
- Ndërgjegjësim i pamjaftueshëm midis publikut dhe profesionistëve rreth ndryshimit midis gjuhës së urrejtjes dhe lirisë së shprehjes.
- Probleme me identifikimin e viktimave dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre.
- Kapacitete të kufizuara në institucione për të monitoruar dhe sanksionuar në mënyrë proaktive akte të tilla, veçanërisht në zonat rurale.

Përfundim

Vendimi dhe iniciativat e zbatuara në vitin 2024 përfaqësojnë një hap të rëndësishëm përpara në luftën kundër gjuhës së urrejtjes. Vazhdimësia, stabiliteti institucional dhe vullneti politik janë të nevojshme për të siguruar mbrojtje reale dhe të qëndrueshme të të drejtave të njeriut të të gjithë qytetarëve.

REKOMANDIME

- Institucionalizimi i prokurorëve publikë të specializuar në të gjitha zyrat kryesore të prokurorive.
- Trajnimi i rregullt i gjyqtarëve, prokurorëve dhe oficerëve të policisë mbi krimet e urrejtjes dhe diskriminimin, me fokus të veçantë në komunitetin LGBTI.
- Zhvillimi i fushatave të ndërgjegjësimit dhe edukimit publik mbi të drejtat e grupeve të marginalizuara dhe dëmet e gjuhës së urrejtjes.
- Forcimi i mekanizmave për bashkëpunim midis sektorit të shoqërisë civile dhe institucioneve gjyqësore.

Funded by
the European Union

Зајакнување на националните
заштитни механизми против
говор на омраза

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ
ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА